

את הַדָּם וַיִּזְרַק עַל הָעָם וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵה שִּׁכְתוּב וַחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ, בַּמִּזְבֵּחַ לֹא כְתוּב, אֲלֹא דוֹקָא עַל הַמִּזְבֵּחַ. וְהַשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרַחֵק, מֵהוּ מֵרַחֵק? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה ל"א) מֵרַחֹק ה' נִרְאָה לִי. וְכְתוּב (שְׁמוֹת ב') וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק. שָׁנָה רַבִּי אַבְיָא, שֶׁעֲמֵדָה הַלְבָנָה בַּפְּגִימוֹתָהּ, וְכֵּה בַּשְּׂעֵה זָכוּ יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר בַּחֲלָק קְדוּשׁ, וְגִזְרוּ בְרִית קְדוּשׁ עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל ה'. מֵה הַטַּעַם? אָמְרָה לוֹ שְׂכִינָה, עֲלֵה לְמַעְלָה, שֶׁהָרִי אֲנִי וְיִשְׂרָאֵל נִשְׁתַּתְּףָּ בְּאֶחָד בְּשִׁלְמוֹת עַל יָדְךָ, מֵה שְׁלֹא הִיָּה עַד כַּאֲן. מֵה כְּתוּב? וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם וְגו'. חֲלָקוֹ לְשָׁנִים, חֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הָעָם, וְחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ. וְכְתוּב, וְהִנֵּה דָם הַבְּרִית אֲשֶׁר פָּרַת ה' עִמָּכֶם. וַיִּשֶׂם בְּאַגְנֹת, כְּתוּב בְּאַגְנֹת, חֶסֶד וְאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז') שְׂרָרְךָ אֲנִי הַסֶּהַר אֵל יַחְסֵר הַמְּזוּג. וְנִגַּשׁ מֹשֶׁה לְבַדּוֹ אֵל ה'. אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהוּא לְבַדּוֹ זָכָה לְמָה שְׁלֹא זָכָה אָדָם אַחֵר. יִשְׂרָאֵל זָכוּ עַכְשָׁיו מֵה שְׁלֹא זָכוּ עַד לְאוֹתָהּ שְׂעֵה, וְאוֹתָהּ שְׂעֵה הַתְּקִימוֹ בְּקִיּוּם עֲלִיּוֹן קְדוּשׁ, וּבְאוֹתָהּ שְׂעֵה הַתְּבַשְׂרוֹ לְהִיּוֹת הַמְּקַדָּשׁ בִּינְיָהִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כ"ה) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְכֶם.

וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנֵּת הַסַּפִּיר וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז') זֹאת קוֹמַתְךָ דְּמַתָּה לְתַמָּר וְגו'. כְּמָה חֲבִיבָה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא נִפְרָדָת מִמֶּנּוּ כְּתַמָּר הִנֵּה שְׁלֹא נִפְרָד הַזָּכָר מִהַנְּקֵבָה לְעוֹלָמִים, וְלֹא עוֹלָה זֶה

בְּהוּ, עַל יָדָא דְּמֹשֶׁה גִּזְרָה דְּקַיִימָא, דְּכְתִיב, וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַדָּם וַיִּזְרַק עַל הָעָם וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מָאִי דְּכְתִיב, וְחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ, בַּמִּזְבֵּחַ לֹא כְתוּב, אֲלֹא עַל הַמִּזְבֵּחַ דִּיִּיקָא. וְהַשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרַחֵק, מֵהוּ מֵרַחֵק. כְּמָה דְּאֵת אָמַר (יִרְמִיָּה ל"א) מֵרַחֹק יִי נִרְאָה לִי. וְכְתִיב, (שְׁמוֹת ב') וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק. תָּאֲנִי רַבִּי אַבְיָא, דְּקַיִימָא סִיְהָרָא בַּפְּגִימוֹתָא, וּבִיָּה שְׂעֵתָא, זָכוּ יִשְׂרָאֵל יַתִּיר בְּחוּלְקָא קְדִישָׁא, וְגִזְרוּ קַיִימָא קְדִישָׁא בְּקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל יִי. מָאִי טַעְמָא. אָמְרָה לִיָּה שְׂכִינְתָא, אִסְתַּלִּיק לְעֵילָא, דְּהָא אֲנָא וְיִשְׂרָאֵל, נִשְׁתַּתְּףָּ בְּאֶחָד בְּשִׁלְמוֹתָא עַל יָדְךָ, מֵה דְלָא הוּוּה עַד הַכָּא. מֵה כְּתִיב וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם וְגו', פְּלַג לִיָּה לְתַרְיִן. חֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הָעָם, וְחֲצִי הַדָּם זָרַק (דף קכ"ו ע"א) עַל הַמִּזְבֵּחַ, כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא. וְכְתִיב, הִנֵּה דָם הַבְּרִית אֲשֶׁר פָּרַת יִי עִמָּכֶם. וַיִּשֶׂם בְּאַגְנֹת, בְּאַגְנֹת כְּתִיב, חֶסֶד וְאֵל. כְּמָה דְּכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז') שְׂרָרְךָ אֲנִי הַסֶּהַר אֵל יַחְסֵר הַמְּזוּג.

וְנִגַּשׁ מֹשֶׁה לְבַדּוֹ אֵל יִי, (שְׁמוֹת כ"ד) זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְּמֹשֶׁה, דְּהוּא בְּלַחֲדוּדִי, זָכָה לְמָה דְלָא זָכָה בַר נֶשׁ אַחֲרָא. יִשְׂרָאֵל זָכוּ הַשְׁתָּא, מֵה דְלָא זָכוּ עַד הַהִיא שְׂעֵתָא. וְהִיא שְׂעֵתָא, אֲתַקְיָמוּ, בְּקִיּוּמָא עֲלָאָה קְדִישָׁא. וּבְהִיא שְׂעֵתָא אֲתַבְשְׂרוּ לְמַהוּי בִּינְיָיָהוּ מִקְדָּשָׁא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שְׁמוֹת כ"ה) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְכֶם.

וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנֵּת הַסַּפִּיר וְגו'.

(שְׁמוֹת כ"ד) רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז') זֹאת קוֹמַתְךָ דְּמַתָּה לְתַמָּר וְגו'. כְּמָה חֲבִיבָה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְלָא מִתְּפָרְשָׁא מִנֵּיהּ, כְּהֵאִי תַמָּר, דְלָא פָּרִישׁ דְּכַר מִן נוֹקְבָא לְעוֹלָמִין, וְלֹא סְלִיק, דָּא בְּלֹא דָא. כֵּן כְּנִסֵּת